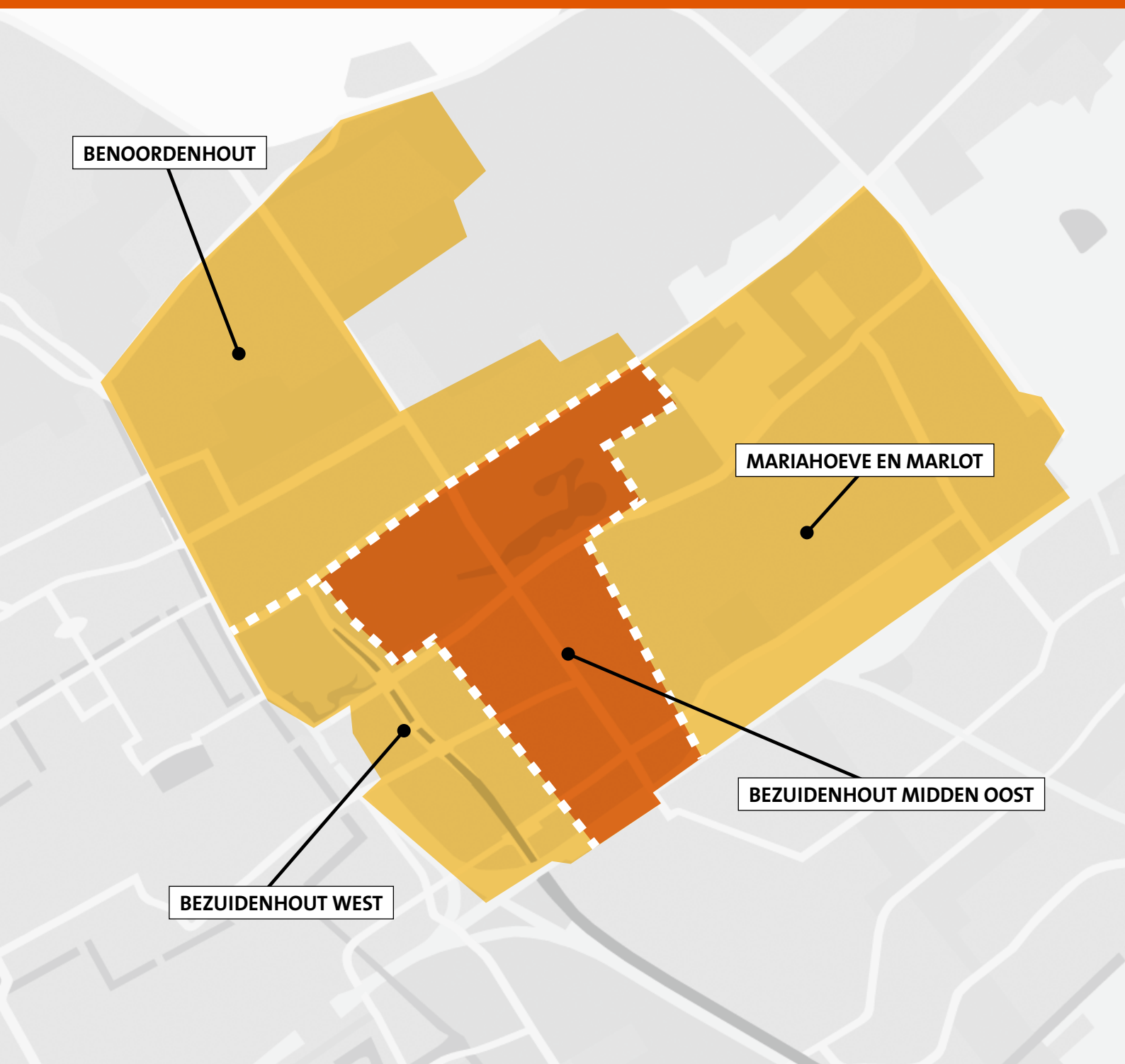

Den Haag

Wijkprogramma 2016-2019

Stadsdeel Haagse Hout

BENOORDENHOUT

MARIAHOEVE EN MARLOT

BEZUIDENHOUT MIDDEN OOST

BEZUIDENHOUT WEST

Bezuidenhout- Midden en -Oost

Voorwoord

Voor u ligt het wijkprogramma Bezuidenhout- Midden en -Oost voor de jaren 2016 tot en met 2019. Er is hard aan gewerkt. Partners in het stadsdeel, waaronder de bewonersorganisaties, hebben actief meegedacht over waar de komende vier jaar extra aandacht naar uit moet gaan.

Om alle ambities waar te maken is uw inzet van groot belang. Want alleen als we samenwerken kunnen we wat bereiken. Velen steken al de handen uit de mouwen en dragen bij aan een prettig woonbare wijk. Of het nu gaat om ouders die actief zijn op school of buurtbewoners die zelf een snoei- en bloei actie organiseren; Haagse Hout is actief.

Het wijkprogramma geeft weer hoe we met uw inzet, de inzet van maatschappelijke partners én onze gemeentelijke inzet, gezamenlijk Haagse Hout verder kunnen versterken. Elke wijk heeft daarin zijn eigen aandachtspunten en eigen partners, kortom: een eigen aanpak. De reguliere gemeentelijke inzet zoals deze voor de gehele stad geldt, vindt u dan ook niet in de gebiedsprogramma's terug.

Haagse Hout is een stadsdeel met verschillende woonbuurten waar tevens het Centraal Station en omgeving, Koekamp en het hoogwaardige grootschalige kantoorcluster Beatrixkwartier deel van uitmaken. Een stadsdeel met een grote diversiteit aan bewoners, een grote stroom forenzen en bezoekers, en waar veel mensen werkzaam zijn. Maar ook het groene karakter, de parken en landgoederen en de monumentale buurten zijn karakteristiek voor Haagse Hout. Haagse Hout kent zowel een groot aantal zeer luxe woonbuurten als wijken waar de financiële positie en kwaliteit van de woningen zorgelijk is. Kortom: een stadsdeel met verschillende gezichten. Maar ongeacht de buurt waar men woont of werkt is de betrokkenheid van bewoners en gebruikers bij het gebied groot.

Voor Haagse Hout ontwikkelden we met u vier verschillende wijkprogramma's en de Koekamp, Bezuidenhout Midden - Oost inclusief Beatrixkwartier, en voor Mariahoeve; voor de buurt Marlot ontwikkelden wij een gebiedsparagraaf.

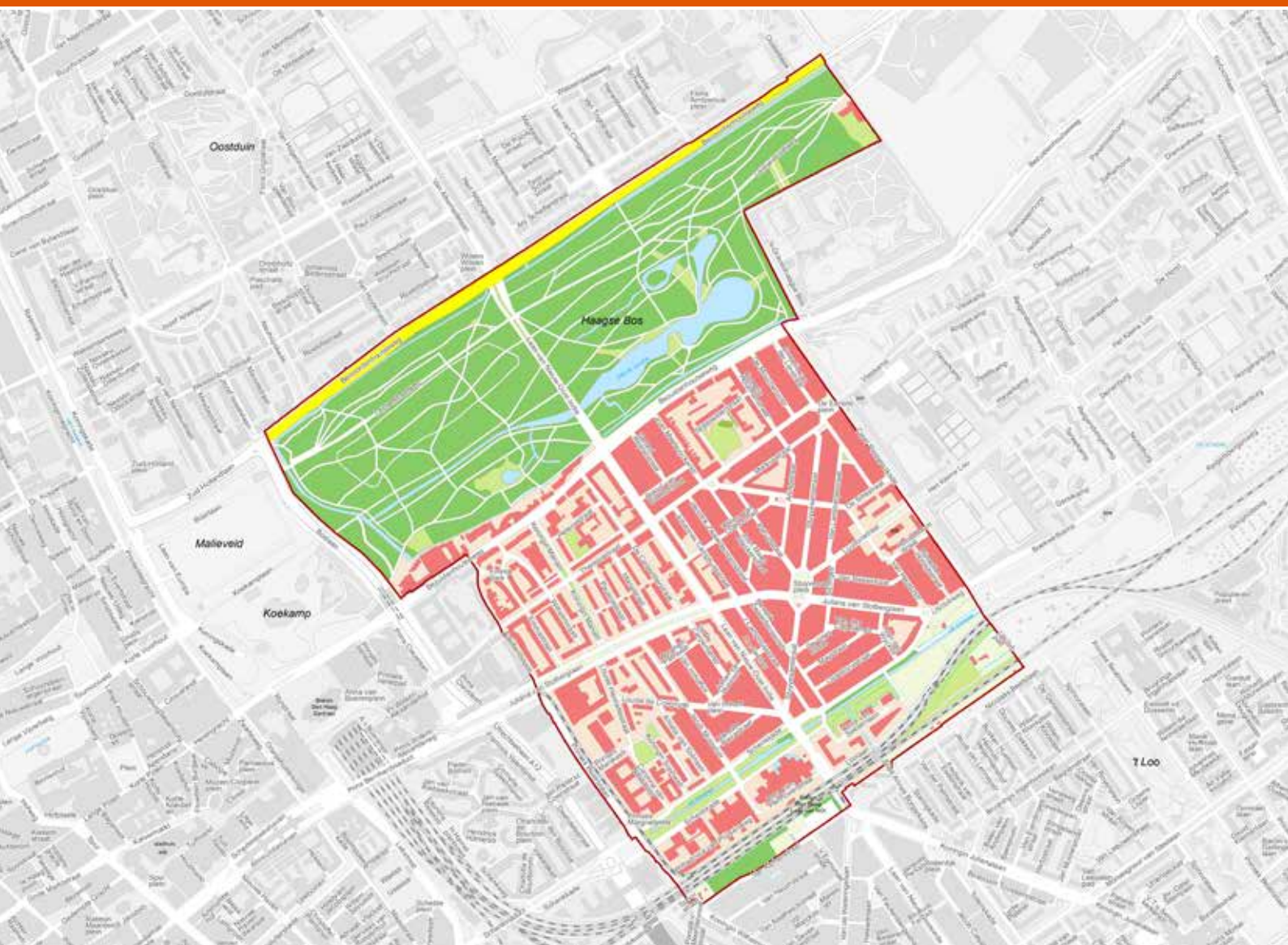
Als stadsdeelwethouder presenteer ik u trots deze eerste wijkprogramma's. Met dank aan een ieder die hieraan bijgedragen heeft. We zijn samen aan zet om deze programma's tot een succes te maken!

Ik heb alle vertrouwen in Haagse Kracht voor Haagse Hout!

Ingrid van Engelshoven
Stadsdeelwethouder Haagse Hout

Stadsdeel Haagse Hout

Bezuidenhout- Midden en -Oost

Inhoud

Inleiding	5
1. Karakter van het gebied	6
2. Opvallende cijfers en ervaringen	6
3. Prioriteiten	8
4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019	9
5. Activiteiten 2016	11

Inleiding

Elke wijk een eigen wijkprogramma

Dit jaar werken de stadsdelen voor het eerst met wijkprogramma's. De gemeente wil de bewoners en ondernemers meer op maat bedienen door de wijken centraal te stellen. Elke wijk heeft zijn eigen karakter en krijgt zijn eigen programma.

Wat vinden we belangrijk en wat willen we?

In het wijkprogramma staat wat bewoners, ondernemers, partners en de gemeente belangrijk vinden voor het gebied (prioriteiten) en wat we samen in de komende vier jaar willen realiseren op het gebied van jeugd en onderwijs, wonen, bedrijvigheid, leefbaarheid en veiligheid, werk en inkomen, opvoeding en zorg, sociale cohesie en buurtwaardering.

Samen met bewoners, ondernemers en andere partijen

Uitgangspunt om de doelen te bereiken is samenwerking van de gemeente met bewoners, ondernemers, welzijnswerk, politie en andere partijen in het gebied. De eigen kracht van bewoners en ondernemers staat centraal.

In dit programma is niet al het reguliere werk (beleid en projecten) opgenomen, maar gaat het vooral om specifieke aandachtspunten waarop de komende tijd extra acties en inzet nodig zijn en die volgens belanghebbenden in de wijk ('Haagse Kracht') het verschil kunnen maken in de komende jaren.

Van prioriteiten naar activiteiten

Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de wijken hebben in juli en september 2015 met de gemeente besproken welke prioriteiten voor hun gebied gelden. De prioriteiten vormen de basis voor concrete activiteiten van het wijkprogramma die het stadsdeel tussen 2016 en 2019 uitvoert.

Het financiële kader van het wijkprogramma

In de wijkprogramma's wordt geen financiële paragraaf opgenomen voor projecten en activiteiten. Niet alles wat als prioriteit is aangegeven door bewoners en organisaties zal in het komend jaar kunnen worden uitgevoerd. Door de invoering van de wijkprogramma's neemt de beschikbare hoeveelheid middelen niet toe. Dat betekent dat soms binnen het budget geherprioriteerd moet worden. Sommige zaken kunnen alleen worden uitgevoerd indien daar budget voor kan worden vrijgemaakt. Dat vergt dan besluitvorming door college en Raad.

1. Karakter van het gebied

De wijk Bezuidenhout-Midden en -Oost ligt ten zuidoosten van het Haagse Bos, een groene long voor deze dichtbebouwde wijk. De overige grenzen zijn: het spoorwegemplacement van Den Haag CS, de spoorlijn Rotterdam-Amsterdam (grens met Voorburg) en de Carel Reinierszkade (grens met de wijk Mariahoeve).

In Bezuidenhout wonen ruim 13.000 mensen. De gemiddelde leeftijd van de bewoners van deze wijk is 38,5 jaar. Het opleidingsniveau van de wijkbewoners is relatief hoog. De wijk kent veel starters en young professionals.

In de Tweede Wereldoorlog heeft het bombardement van 3 maart 1945 Bezuidenhout ten westen van de Laan van Nieuw Oost-Indië voor een groot deel verwoest. Alleen delen aan de Bezuidenhoutseweg, het Station Staatsspoor, de Schenkkade en de buurt rond het Van Imhoffplein bleven gespaard. Bij de wederopbouw van het hart van de wijk is de vooroorlogse structuur geheel verlaten. Na de oorlog zijn hier kantoren en een beperkt aantal woningen gekomen. Het zijn bijna allemaal flats met drie of vier lagen met een kap. In Bezuidenhout Oost zijn vooral typische Haagse portiekwoningen, gebouwd in de jaren 30 van de vorige eeuw.

Bezuidenhout is een dichtbevolkte, maar toch rustige woonwijk met openbaar vervoer en veel voorzieningen in de buurt. Er zijn veel parkeerproblemen. De (portiek)woningen zijn niet altijd geschikt voor ouderen. Kenmerkend is dat de openbare ruimte intensief wordt gebruikt.

Het Beatrixkwartier is de 2e kantoorlocatie van Nederland. Er werken erg veel mensen en enkele grote multinationals hebben hier hun kantoor. Verschillende bedrijven in het Beatrixkwartier hebben zich verenigd in 'de Green Business club'.

2. Opvallende cijfers en ervaringen

Jeugd, onderwijs en opvoeding

Bewoners vinden dat er te weinig speelvoorzieningen in de wijk zijn, vooral voor kinderen ouder dan 12 jaar. Dit geldt in het bijzonder voor het gebied dat wordt begrensd door Juliana van Stolberglaan, de Koningin Marialaan en de Laan van Nieuw Oost-Indië. In de wijk zijn veel scholen.

Wonen

De meeste woningen in Bezuidenhout zijn niet specifiek geschikt voor ouderen. Er is wel behoefte aan woningen voor ouderen en die behoefte wordt groter. De komende 10 jaar neemt het aantal ouderen in Bezuidenhout toe.

Bedrijvigheid, werk en economie

Het Beatrixkwartier is een van de belangrijkste kantoorgebieden in Nederland. Hier zit ook The Hague Security Delta (HSD), een landelijk innovatiecentrum op het gebied van veiligheid; dit kan uitgroeien tot het grootste kenniscentrum op het gebied van veiligheid.

De Theresiastraat is een goedlopende winkelstraat met een actieve bedrijfsinvesteringszone (BIZ).

Leefbaarheid en veiligheid

De riolering van Bezuidenhout-Oost is hard toe aan vernieuwing. De straten zijn slecht onderhouden. Ook is er in de straten weinig groen en is de inrichting sleets. Er zijn veel parkeerproblemen en er is in de directe omgeving van de woningen weinig speelgelegenheid voor jonge kinderen.

Door de parkeerproblemen zijn er in Bezuidenhout-Oost nog geen ondergrondse restafvalcontainers (ORAC's), terwijl die wel gewenst zijn. Bewoners zien ze als oplossing voor het zwerfvuil. In Bezuidenhout-Midden zijn al wel ORAC's geplaatst.

Er staan veel fietsen buiten, soms heel lang, en er staan ook veel fietswrakken. Er zijn maar weinig mogelijkheden om fietsen binnen te zetten. Veel bewoners vinden al die geparkeerde fietsen op straat een knelpunt.

Door de wijk lopen twee zogenoemde 'Sterfietsroutes'. De ene loopt in oost-westrichting via de route Koningskade-Binckhorstlaan, de andere loopt in noord-zuidrichting via Koekamp-Haagse Bos-Leidsestraatweg naar Wassenaar. Tussen Centrum en Leidseveen is een route in voorbereiding via de Juliana van Stolberglaan en de Schenkkade.

Leegstaande gebouwen, zoals de gebouwen op de Koningin Marialaan, vormen een probleem. Het onderhoud aan de buitenzijde en aan de groenstroken van deze panden laat vaak te wensen over. Dat geeft een verloederde indruk.

Gezondheid en zorg

In Bezuidenhout wonen relatief weinig ouderen. De ouderen die er zijn, wonen meestal nog zelfstandig. In de wijk zijn er weinig woonvoorzieningen speciaal voor ouderen. Dat is jammer, want ze willen wel vaak in de wijk blijven wonen. Als hun woning niet langer geschikt is, zouden ze moeten verhuizen naar een andere wijk. Dat is bijvoorbeeld het geval als ze in een portieketa-gewoning wonen en ze niet meer goed kunnen lopen.

Er zijn diverse vrijwilligersinitiatieven voor ouderen, zoals 'de Uitgaansgroep' en de Jeu de Boulesgroep. Een breder vrijwilligersinitiatief, zoals een zorgcoöperatie, ontbreekt. Zo'n initiatief zou juist in Bezuidenhout mogelijk zijn: mensen zijn hier erg betrokken bij hun buurt en veel bewoners zijn actief.

Sociale cohesie

Bewoners in Bezuidenhout zijn goed in staat om gezamenlijk activiteiten en voorzieningen op te zetten. Bezuidenhout mag met recht een koploper in de burgerparticipatie genoemd worden.

Een groot aantal bewoners uit Bezuidenhout zet zich vrijwillig in voor de buurt. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het grote aantal buurtactiviteiten, zoals straatfeesten en evenementen als de Parelroute, de vrijmarkt, enz. Ook de wijkorganisatie is belangrijk voor de sociale cohesie en voor de informatievoorziening - digitaal én via het wijkblad.

Buurtwaardering

Bewoners van Bezuidenhout geven een rapportcijfer 7,5 voor hun woonomgeving. Dat is hoog vergeleken met het gemiddelde in Den Haag (6,9). En dan zijn de noodzakelijke vervanging van de riolering en de herinrichting in Oost nog niet eens uitgevoerd.

Er zijn al verschillende initiatieven van bewoners en vanuit het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid. De werkgroep Duurzaam Bezuidenhout, een platform van bewoners en ondernemers, geeft advies en promoot geslaagde voorbeelden. Verbetering van de vele particuliere woningen biedt de kans om de nadruk te leggen op duurzaamheidsmaatregelen.

3. Prioriteiten

Uit gesprekken met bewoners, organisaties en gemeentelijke diensten actief in Bezuidenhout komen de volgende prioriteiten naar voren.

Jeugd en onderwijs en opvoeding

Speelvoorzieningen

We gaan met kinderen, jongeren, ouders en scholen na hoe we kunnen zorgen voor meer speelruimte in de buurt, zodat de wijk een meer inspirerende plek wordt voor kinderen. De aanstaande herinrichtingen bieden daarvoor kansen en die benutten we waar mogelijk.

De speelruimte op het Spaarwaterveld wordt verbeterd.

Wonen en duurzaamheid

We stimuleren initiatieven om leegstaande gebouwen om te vormen tot woningen voor specifieke doelgroepen zoals ouderen.

De ambitie is om Bezuidenhout uit te laten groeien tot een CO2-neutrale (energiewaardige) wijk.

Bedrijvigheid, werk en economie

We willen de positie van het Beatrixkwartier als toplocatie en hoogwaardig kantorengedrag verder versterken. Belangrijk is ook dat de HSD Campus zich verder kan ontwikkelen als landelijk innovatiecentrum voor veiligheid. Blijvende aandacht voor de kwaliteit van de omgeving is hiervoor een noodzakelijke randvoorwaarde.

Leefbaarheid en veiligheid

De gefaseerde herinrichting van Bezuidenhout Oost, die gekoppeld wordt aan vernieuwing van de riolering, moet leiden tot verbeteringen op het gebied van parkeren, groen, spelen en verblijven.

Gezondheid en zorg

Initiatieven die erop gericht zijn dat ouderen langer vitaal blijven, moeten worden versterkt en met elkaar worden verbonden.

We stimuleren dat ouderen samenwerken, bijvoorbeeld in een zorgcoöperatie.

Dit soort maatregelen draagt eraan bij dat mantelzorgers minder worden belast.

Sociale cohesie

Het is belangrijk om te zorgen dat meer bewoners vrijwilligerswerk doen, vooral bij algemene voorzieningen, zoals het Bezuidenhout Paviljoen op het Spaarwaterveld. Op die manier benutten we alle Haagse Kracht zo goed mogelijk.

4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019

Jeugd en onderwijs en opvoeding

Met kinderen, jongeren, ouders, buurtbewoners, scholen en relevante wijkprofessionals verkennen we hoe er meer en betere speelruimte kan komen. We denken hierbij aan ideeën voor ingrepen in de buitenruimte en sociale activiteiten.

Spaarwaterveld

Het Spaarwaterveld, een groot centraal speelpark, heeft een belangrijke functie als ontmoetingsplek in de wijk. Binnenkort start de bouw van het Bezuidenhout Paviljoen waarin sport, spel, onderwijs en diverse maatschappelijke activiteiten samenkomen.

Als het Spaarwaterveld is verbeterd, is het een ideale recreatieplek voor de jeugd. Maar het wordt ook aantrekkelijk als ontmoetingsplaats voor bewoners van alle andere leeftijden.

Wonen en duurzaamheid

We onderzoeken de mogelijkheden van huisvesting van specifieke doelgroepen in Bezuidenhout, in het bijzonder groepswonen voor ouderen. We vinden het belangrijk dat geslaagde initiatieven op het gebied van duurzaamheid veel navolging krijgen, zoals initiatieven om woningen energiezuiniger te maken, om zonnepanelen te plaatsen, afval te scheiden en om de wijk te vergroenen. De gemeente draagt graag bij aan het verdere succes van dit soort acties.

Bedrijvigheid, werk en economie

De gemeente ondersteunt de verdere ontwikkeling van de HSD Campus als landelijk innovatiecentrum voor veiligheid.

De investeringen in de stadsentrees, met name in het huidige station Laan van NOI als hoogwaardig ov-knooppunt, versterken de positie van het Beatrixkwartier. Door de vele gebruikers, het bijzondere karakter en het strategische belang van de HSD en het Beatrixkwartier is intensief omgevingsmanagement noodzakelijk.

Het is een uitdaging om (rijks)gebouwen die leeg komen te staan samen met de eigenaren of verhuurders een passende invulling te geven.

De Green Business Club, de vereniging van bedrijven binnen het Beatrixkwartier, stimuleert duurzaamheidsinitiatieven. Een succesvol voorbeeld is het pop-uppark aan de Beatrixlaan. Dit initiatief biedt kansen om verbindingen aan te gaan met de omliggende wijken en gezamenlijk activiteiten te ontwikkelen. De Green Business Club versterkt zich naar verwachting ook in 2016 verder. Waar nodig stimuleert en ondersteunt de gemeente deze club.

Leefbaarheid en veiligheid

Veel bewoners denken dat veel pleintjes en plantsoentjes in Bezuidenhout Oost er beter uit zouden kunnen zien dan ze nu doen. Ze vinden ook dat er goed nagedacht moet worden over de verschillende functies van die pleintjes. Ze willen daarin zelf stevig meepraten en zelfs het voortouw nemen. Er is al een pleinenwerkgroep aan de slag. Die werkt nauw en goed samen met de gemeente.

We breiden de mogelijkheden uit om op te treden bij overlast door verwaarloosde en hinderlijk geparkeerde fietsen. Ook zorgen we voor extra stallingruimte voor fietsen. De fietsendiefstal rond Station Laan van NOI gaan we tegen.

Door de herinrichting van Bezuidenhout Oost kunnen we zorgen voor meer en beter groen in de wijk. De

maatregelen die in dat kader genomen worden, passen binnen de breed gedragen “Visie wijkgroen Haagse Hout”. Daarin staan de geschikte locaties en specifieke kwaliteiten van de wijk.

De grote parkeerproblemen in Bezuidenhout vragen om inventieve oplossingen. Eén daarvan is zorgen voor dubbelgebruik van parkeergarages en parkeerplaatsen die nu maar door één groep gebruikt worden. Dit onderzoeken we in 2016.

Extra aandacht is nodig om overlast, verkeersonveiligheid en verslechterde doorstroming door bouwwerkzaamheden in de wijk te voorkomen. Dit geldt in het bijzonder voor de omgeving van het Zandvlietcollege, dat de komende jaren wordt verbouwd.

Gezondheid en zorg

Bewoners in Bezuidenhout zijn goed in staat gezamenlijk activiteiten en voorzieningen op te zetten. Bezuidenhout mag met recht een koploper in de burgerparticipatie genoemd worden. Juist hier zou het moeten lukken om een goede structuur op te zetten van informele zorg: zorg door vrijwilligers en zorg van buurtbewoners voor elkaar. Als het hier niet lukt, lukt het nergens!

Het gaat vaak om kleinschalige initiatieven. Het is belangrijk dat die met elkaar verbonden worden en dat de mensen voor wie ze bedoeld zijn, weten dat die voorzieningen er zijn. We willen daarom in de komende periode samen met de bewoners en organisaties onderzoeken of er behoefte is aan een zorgcoöperatie, of daar draagvlak voor en hoe die van de grond kan komen. Waar nodig ondersteunen we informatie- en netwerkbijeenkomsten financieel.

Sociale cohesie

We betrekken bewoners bij werkzaamheden en het beheer en onderhoud van projecten in de openbare ruimte. Waar nodig ondersteunen we informatie- en netwerkbijeenkomsten hierover financieel.

5. Activiteiten 2016

Jeugd en onderwijs en opvoeding

- Gezamenlijk de mogelijkheden van meer en betere speelruimte verkennen.
- De jeugd stimuleren om vrijwilligerswerk te doen in het Bezuidenhout Paviljoen op het Spaarwaterveld.
- Samenwerking van scholen, welzijnsorganisatie en sportverenigingen versterken.

Wonen en duurzaamheid

- Kantoorgebouw Koningin Marialaan geschikt maken voor studentenhuysvesting.
- Activiteiten van de Green Business Club stimuleren en ondersteunen.
- Zonne(energie)-park aanleggen op het Oor tussen de Schenkweg en het spoor.
- Initiatieven van de werkgroep Duurzaam Bezuidenhout stimuleren en ondersteunen.
- Verenigingen van Eigenaren activeren om particuliere woningen duurzamer te maken.
- Initiatieven ondersteunen om het aantal moestuin(bakken) verder uit te breiden.
- De initiatieven van bewoners ondersteunen om planten en bloemen rond bomen te plaatsen en te onderhouden.

Bedrijvigheid, werk en economie

- Acquisitie doen om te zorgen voor een nieuwe bestemming van de leegstaande en leegkomende panden, zoals die van het ministerie van Buitenlandse Zaken, van het Conservatorium, en om te zorgen voor bedrijvigheid die past binnen het concept van HSD.
- De fietsstalling bij Station Laan van NOI uitbreiden en maatregelen nemen om daar fietsendiefstal tegen te gaan.
- De aansluiting van Station Laan van NOI op het Beatrixkwartier versterken met een looproute naar Beatrixlaan. Naamsverandering van het station overwegen.
- Transformatie ministerie SZW.
- Omgevingsmanagement van het Beatrixkwartier versterken.

Leefbaarheid en veiligheid

- Verder uitwerken van de resultaten van de pleinenwerkgroep.
- Plannen maken voor het Stuyvesantplein in samenwerking met de pleinenwerkgroep.
- Verkeersoverlast door grootschalige bouwactiviteiten zo veel mogelijk voorkomen.
- Intensiever tegengaan van hoekparkeren en overig parkeergedrag dat overlast geeft.
- Het succes van de participatiedag Pijnacker Hordijkstraat voortzetten.
- Zoeken naar locaties voor dubbelgebruik van parkeervoorzieningen in de wijk.
- Sterfietsroute Centrum-Leidschenveen aanleggen, via Juliana van Stolberglaan en Schenkkade.

Met samenwerkingspartners de schoolveiligheidsconvenanten voortgezet onderwijs evalueren.

- Gezondheid en zorg.
- Bewonersinitiatieven inventariseren en ondersteunen.
- Het netwerk rondom ouderen versterken.
- Mogelijkheden onderzoeken om als pilotgebied mee te doen aan stimuleringsbeleid sociaal eigenaarschap en zorgcoöperaties.

Sociale cohesie

- Bewonersparticipatie stimuleren en ondersteunen.

